

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

Mgr. Alena Cepková, PhD.

***Držanie tela a telesné zaťaženie, hodnotenie
spinálnej stability a sily svalov trupu študentov
univerzity***

Doc. PaedDr. Jitka Kopřivová, CSc.

Externí pracovník – FSpS MU Brno

Předložený habilitační spis obsahuje soubor vědeckých prací, které jsou tematicky úzce propojené. Jedná se o tři témata – držení těla a tělesné zatížení; hodnocení držení těla; síla svalů trupu a spinální stabilita. Uvedená témata na sebe logicky navazují a stále gradují ve vztahu k použitým metodám při zkoumání úrovně sledovaných souvislostí. Habilitační spis vyústil představením patentovaného zařízení s názvem „Variabilné diagnostické a/alebo posilňovacie tréningové a/alebo rehabilitačné zariadenie svalov trupu“.

Autorka se po krátkém úvodu a komentáři vyjadřuje souhrnně vždy ke zkoumanému problému. Seznamuje nás s výsledky a závěry výzkumných šetření ve vztahu ke zkoumaným oblastem. V ne příliš rozsáhlém textu je velmi cenná diskuse s národními i zahraničními uznávanými odborníky v dané oblasti. Přesto zde postrádám vědeckou diskusi s českými autory, kteří se dlouhodobě danou problematikou zabývali a výsledky své práce dostatečně publikovali. Po odborné diskusi k danému tématu a závěrech, vždy autorka uvádí projekty, kterými byly prezentované vědecko-výzkumné úlohy podpořeny, a předkládá výňatky tří vědeckých publikací vztahující se ke zkoumané problematice.

Nyní se vyjádřím k jednotlivým vědecko-výzkumným okruhům, které jsou součástí habilitačního spisu.

První okruh je věnován zkoumání vztahu držení těla a tělesného zatížení. Pro diagnostiku úrovně tělesné a funkční zdatnosti studentů byly použity adekvátní testové baterie. Pro hodnocení úrovně držení těla studentů vysoké školy autorka použila test dle Mattiase, což nepovažuji za adekvátní výzkumnou metodu pro uvedenou věkovou skupinu. Zde by bylo vhodnější využít sofistikovanější metody. Výsledky předložených výzkumů byly podpořené

grantovými projekty VEGA MŠV VaŠ SR. Autorka v závěru uvádí tituly tří vědeckých prací ve vztahu ke zkoumanému problému. U prací, kde se vyskytuje více spoluautorů, však neuvádí jejich kvantitativní a obsahový podíl. Poté předkládá ukázky částí publikovaných textů předložených vědeckých prací. Tyto ukázky nejsou ucelené, věty jsou nedokončené, chybí stručný, ucelený výtah (anotace) s výsledky, jasnými závěry a doporučeními.

Druhý okruh vědeckých prací se vztahuje k problematice držení těla. V textové části autorka předkládá charakteristiky držení těla odborníků zabývajících se uvedenou problematikou. Poukazuje i na významné souvislosti držení těla s tělesným a duševním zdravím. Zmiňuje se také o souvislostech s funkčními poruchami svalového systému. Seznamuje nás s jednotlivými metodami diagnostiky úrovně držení těla a výzkumnými poznatky některých autorů. Zde mne velmi zaujala metoda hodnocení úrovně zakřivení páteře a pánevního sklonu spinální myši, která je popisovaná jako vhodná přístrojová neinvazivní diagnostická metoda. V závěru nás autorka seznamuje s metodikou jednotlivých výzkumů a s výsledky, které byly opět podpořené grantovými projekty VEGA. U uvedených vědeckých prací opět chybí vyčíslení kvantitativního a obsahového podílu jednotlivých spoluautorů. Ukázky tří vědeckých prací na uvedené téma jsou opět neucelené.

Třetí okruh vědeckých prací je určen problematice síly svalů trupu, zejména hlubokých stabilizátorů a problematice spinální stability. Autorka předkládá pohledy jednotlivých autorů na svalové skupiny tvořící tzv. "Core", jejich význam z hlediska posilování u sportovců. V dnešní době je právě tato problematika velmi aktuální a to zejména v prevenci bolestí zad a zranění sportovců, a to nejvíce u sportů s převládající lateralitou. Na základě získaných poznatků autorka s týmem spolupracovníků vyvinili manuálně a počítačově řízené zařízení umožňující funkční diagnostiku spinální stability a síly svalů trupu, využitelného nejen v rekreačním cvičení, ale zejména v rehabilitačním cvičení po zranění a u dlouhodobě postižených jedinců. Na toto zařízení získaly patent Slovenské republiky. V závěru autorka uvádí, že výsledkem je vypracování programu na posilování svalů trupu. V textu je představeno toto zařízení pouze popisem s přiloženým patentem. Ráda bych požádala paní dr. Cepkovou o případnou názornou ukázkou fungování uvedeného zařízení a představení alespoň části posilovacího programu.

Připomínky k textu:

Při čtení komentáře k souboru vědeckých prací a jejich výzkumnému zaměření čtenář nabývá pocit, že text předkládá někdo jiný, nežli autorka. Totéž se týká formulace závěru ke druhému okruhu vědeckých prací (s.17).

V textu se nevyskytují významné formální nedostatky. Vzhledem k tomu, že se jedná o soubor vědeckých prací, očekávala bych ucelenější prezentace vědeckých statí k jednotlivým tématům.

Po stránce jazykové je text psán odborným a srozumitelným jazykem.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

1. Prosím, vysvětlíte termín „posturální reaktivita“ a její význam z hlediska primární a sekundární prevence funkčních poruch pohybového systému.
2. Zařízení s názvem „Variabilné diagnostické a/alebo posilňovacie tréningové a/alebo rehabilitačné zariadenie svalov trupu“ bylo patentováno v lednu 1918. Jaké máte nejnovější výsledky při jeho využití v praxi?

Závěrem bych ráda konstatovala, že výsledky získané v rámci uvedených vědecko-výzkumných prací jsou významné pro rozvoj daného oboru, jsou uplatnitelné v praxi a poukazují na další možnosti zkoumání v problematice v daných tematických oblastech.

Témata, která zde autorka prezentuje, jsou v současné době stále velmi aktuální z hlediska výzkumného, ale i praktického ve vztahu k primární i sekundární prevenci bolesti zad.

Závěr

Habilitační práce Mgr. Aleny Cepkové, PhD. „Držanie tela a telesné zaťaženie, hodnotenie sily svalov trupu a spinálnej stability študentov univerzity“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru kinantropologie.

Brno dne 28. 8. 2019

Doc. PaedDr. Jitka Kopřivová, CSc